

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут права

07-02-43S

СИЛАБУС	Історія держави та права зарубіжних країн	
SYLLABUS	History of state and law of foreign countries	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	OK25	
Освітній рівень Level of Education	Перший (бакалаврський) Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	08	право law
Спеціальність Field of Study	081	право law
Освітня програма	право	
Degree Programme	law	

Силабус навчальної дисципліни «Історія держави та права зарубіжних країн» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право». Рівне. НУВГП. 2023. 13 стор.

ОП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25894>

Розробники силабусу: Приступлюк Вікторія Леонідівна, кандидат юридичних наук, Заступник директора ТОВ "Центр європейської сертифікації", Панкевич Іван Миронович, доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного права та галузевих дисциплін

Силабус схвалений на засіданні кафедри КПГД
Протокол № 4 від "8" грудня 2023 року

Завідувач кафедри: Мішук І.В., к.ю.н., професор
кафедри конституційного права та галузевих дисциплін
Керівник (гарант) ОП: Мішук І.В., к.ю.н., професор
кафедри конституційного права та галузевих дисциплін

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 1 від "29" серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Цимбалюк В.І., к.ю.н.,
професор

Попередня версія силабусу (вказати шифр) 07-02-25S

© Приступлюк,
Панкевич, 2023
© НУВГП, 2023

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Право
Спеціальність	081 Право
Рік навчання, семестр	1,2
Кількість кредитів	5
Лекції:	30 годин/14 годин
Лабораторні заняття:	22 години/14 годин
Самостійна робота:	98 годин/122 години
Курсова робота:	
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	
<p>Розробник</p> 	<p><i>Приступлюк Вікторія Леонідівна, кандидат юридичних наук, Заступник директора ТОВ "Центр європейської сертифікації"</i></p>
<p>Вікіситет</p>	<p><i><u>Вікторія Леонідівна Приступлюк</u>— Wikicitet (nuwm.edu.ua)</i></p>
<p>ORCID</p>	<p>https://orcid.org/0009-0000-2827-241X</p>
<p>Як комунікувати</p>	<p>v.l.prystupliuk@nuwm.edu.ua</p>
<p>Лектор</p> 	<p><i>Панкевич Іван Миронович, доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного права та галузевих дисциплін</i></p>
<p>Вікіситет</p>	<p><i><u>Панкевич Іван Миронович</u>— Wikicitet (nuwm.edu.ua)</i></p>
<p>ORCID</p>	<p>https://orcid.org/0000-0003-2826-9610</p>
<p>Як комунікувати</p>	<p>i.m.pankevych@nuwm.edu.ua</p>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ	
Мета та завдання	

Метою вивчення дисципліни є концептуалізувати історико-правові відомості про процеси державо та правотворення в зарубіжних країнах та їх особливості; формування широкого загальнокультурного світогляду в питаннях історії держави та права зарубіжних країн, професійної правосвідомості та правової культури майбутнього юриста, вміння аналізувати історико-правові документи тощо; дати систематичний огляд історії утворення та розвитку держави та права від найдавніших часів до нашого часу, зосереджуючись в основному на найбільших цивілізаційних здобутках

кожної історичної епохи: стародавній світ та античність, середньовіччя, новий та новітній час.

Завдання дисципліни дати можливість студентам отримати цілісне уявлення про державні та правові інститути країн Заходу і Сходу в процесі їх історичної еволюції; з'ясувати причини і процес виникнення, розвитку та функціонування різних історичних типів і форм держави і права, державних органів і найважливіших інститутів права, які існували протягом усієї історії людства та спричинили найбільший вплив на історію державності; показати закономірності зміни одних історичних типів держави і права іншими виходячи з конкретних умов життя суспільства окремих країн; простежити державно-правові процеси у зарубіжних країнах, причини їх походження, природа і значення на певних історичних етапах; закріпити вміння та навички самостійної роботи студентів з джерелами та історіографією з окресленої проблематики, застосовувати сучасні підходи до їх трактування; вести конструктивну дискусію; інтерпретувати результати власних наукових досліджень та формулювати обґрунтовані висновки.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=444>

Передумови вивчення*

(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Теоретичною базою вивчення дисципліни «Історія держави та права зарубіжних країн» є дисципліни «Теорія держави і права», «Основи римського приватного права», «Історія держави та права України»

Компетентності

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

ЗК17.Здатність володіти навичками публічних виступів, ведення переговорів, професійної та наукової дискусії, підготовка та демонстрація результатів дослідження

СК1.Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2.Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3.Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4.Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5.Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6.Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК8.Здатність застосовувати правові принципи та доктрини

СК10.Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11.Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12.Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13.Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК17.Здатність аналізувати правові процеси і явища в історичному контексті

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

PH2.Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

PH3.Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел

PH5.Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

PH6.Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

PH18.Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

PH19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

PH20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

PH21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

Структура та зміст дисципліни

Модуль 1. Історія держави і права зарубіжних країн в Стародавні часи

Тема 1. Історія держави і права зарубіжних країн як наука та навчальна дисципліна

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 12 год.; заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 16 год. (PH3, PH5, PH6, PH20)

Загальна характеристика історії держави і права зарубіжних країн. Предмет історії держави і права зарубіжних країн. Історія держави і права зарубіжних країн як наука та навчальна дисципліна. Функції науки історії держава і права зарубіжних країн. Методологія історії держави і права зарубіжних країн. Принципи історії держави і права зарубіжних країн. Джерела історії держави і права зарубіжних країн. Періодизація історії держави і права зарубіжних країн.

Тема 2. Державність і право Стародавнього Сходу

Денна форма: лекції – 4 год., практичні – 4 год., самостійна робота - 12 год., заочна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 16 год. . (PH3, PH5, PH6, PH20)

Утворення держави на Стародавньому Сході. Іригаційна теорія. Єгипет. Месопотамія. Індія. Китай.

Тема 3. Держава і право Античного світу

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 12 год.; заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 16 год. (PH3, PH5, PH6, PH20)

Становлення та розвиток давньогрецької держави і права. Спарта. Афіни. Стародавній Рим.

Тема 4. Середньовічні держави і право країн Європи та Азії

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 12 год.; заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 14 год. . (PH3, PH5, PH6, PH19, PH20)
Загальна характеристика феодальної держави і права. Держава франків. Франція. Німеччина. Англія. Арабський халіфат.

Разом за МК1: денна форма: лекції – 10 год., практичні – 10 год., самостійна робота – 48 год.; заочна форма: лекції – 5 год., практичні – 5 год., самостійна робота – 62 год.

Модуль 2. Історія держави і права зарубіжних країн в Новітній період

Тема 5. Еволюція держави і права у період Новітньої історії

Денна форма: лекції – 4 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 10 год.; заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 12 год. (PH2, PH3, PH5, PH18, PH20)

Англія (Велика Британія). Німеччина. Франція: Велика французька революція, держава і право. Держава і право Франції у ХІХ – на початку ХХ століття. Сполучені Штати Америки: передумови утворення. Конституційно-правовий процес становлення США як незалежної держави. Особливості розвитку держави і права США у перші дві третини ХІХ століття. Громадянська війна 1861-1865 років і розвиток держави і права США у кінці ХІХ – на початку ХХ століття.

Тема 6. Новітній державно-правовий розвиток країн Європи

Денна форма: лекції – 4 год., практичні – 4 год., самостійна робота - 10 год.; заочна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 12 год. . (PH2, PH3, PH5, PH18, PH20, PH21)

Велика Британія (Об'єднане Королівство Великобританії та Північної Ірландії). Німеччина (Федеративна Республіка Німеччина). Франція (Французька Республіка). Чехія (Чеська Республіка). Польща (Республіка Польща). Сербія (Республіка Сербія). Основні риси права країн Східної та Південно-Східної Європи.

Тема 7. Держава і право окремих країн Америки в Новітній час

Денна форма: лекції – 4 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 10 год.; заочна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 12 год. . (PH3, PH5, PH18, PH20, PH21)

Сполучені Штати Америки. Канада. Бразилія.

Тема 8. Особливості державно-правового розвитку окремих країн Азії в Новітній час

Денна форма: лекції – 4 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 10 год.; заочна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 12 год. . (PH3, PH5, PH18, PH20, PH21)

Іран (Ісламська Республіка Іран). Ізраїль (Держава Ізраїль). Китай (Китайська Народна Республіка). Японія (Держава Японія). Індія (Республіка Індія).

Тема 9. Історико-правовий огляд утворення та розвитку Європейського Союзу

Денна форма: лекції – 4 год., практичні – 2 год., самостійна робота - 10 год.; заочна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 12 год. . (PH2, PH3, PH5, PH18, PH20, PH21)

Європейська інтеграція, передумови створення єдиної Європи. Основні етапи формування Європейських співтовариств і Європейського Союзу. Європейський Союз, як нова організація політичної влади в Європі. Організаційна структура Європейського Союзу. Україна в процесах інтеграції.

Разом за МК2: денна форма:лекції – 20 год.. практичні – 12 год.. самостійна робота – 50 год.: **заочна форма:**лекції – 9 год., практичні – 9 год., самостійна робота – 60 год.

УСЬОГО: денна форма:лекції – 30 год.. практичні – 22 год.. самостійна робота – 98 год.. всього 150 год.:**заочна форма:**лекції – 14 год.. практичні – 14 год., самостійна робота – 122 год., всього 150 год.

Форми та методи навчання

Форми навчання: традиційні лекції та практичні заняття, бінарні лекції, модельні практичні заняття у професійному середовищі, вебінари, науково-практичні семінари, дуальні заняття із залученням практиків.

Методи навчання: аналітичний, дослідницький, проблемно-пошуковий, дискусія, ситуативні задачі, презентація, елементи навчальної гри.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук, екранна (проекційна) апаратура.

Програмне забезпечення: MS Windows, MS Office, навчальна платформа Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/ результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні завдання (розв'язання практичних задач, наукові тези, реферати, тощо), брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях, тощо); вчасно здати модульні контрольні знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання усіх видів завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

- по 4 балів за якісну підготовку до кожного практичного заняття;

- 16 балів за якісне оформлення індивідуального завдання;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Додаткові бали студент може отримати при написанні наукової статті, наукової роботи на конкурс, ессе, тощо. Тему для дослідницької роботи студенти можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали аспірантам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література:

1. Андрій Грубінко. Історія держави і права зарубіжних країн. Підручник. Bohdan Books, 2022. 656 с.

2. Іванов І., Туренко О., Куракін О., Тищик Б. Історія держави і права зарубіжних країн. Підручник. Видавничий дім "Гельветика". 2022. 546 с.

3. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник/ за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Бандурки; [Бандурка О., Швець Д., Бурдін М., Головка О. та ін.; вступ. слово О. Бандурки]. Харків: Майдан, 2020. 618 с

4. Попсуєнко Л. Історія держави і права зарубіжних країн (ч. 1): навч.-метод. посібник / Н. Аніщук, Л. Попсуєнко, В. Шершенькова. Одеса: Фенікс, 2018. 72 с

5. Бондарчук Л., Литвинюк Л., Дорох А. Європейський Союз та основні етапи його створення, наслідки та механізм взаємодії. Young Scientist. Економічні науки. 2018. № 5 (57). С. 681-684

6. Яремчук В. Історія держави і права зарубіжних країн: дефініції, схеми, таблиці: навч. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 244 с.

7. Історія держави і права зарубіжних країн в питаннях і відповідях :

навч. посіб. / Д. Тихоненков. Харків : Право, 2019. 248 с

8. Історія держави і права зарубіжних країн. Підручник. Шигаль Д.Право. 2023. 198 с.

9. Історія держави і права зарубіжних країн. Відповіді на екзаменаційні питання. Тихоненков Д. Право. 2020. 248 с.
10. Архітектура європейської безпеки: історія становлення і розвитку. Частина 1. Від Давнього Риму до Другої світової війни. Гетьман А. , Яковюк І.Право. 2021. 180 с.
11. Посібник для підготовки до іспиту з державного (конституційного) права зарубіжних країн. Закоморна К. Право. 2021. 248 с.
12. Історія держави і права зарубіжних країн. 2-ге видання. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. Бостан Л. Центр учбової літератури. 2019. 736 с.
13. Історія держави і права зарубіжних країн. Навчальний посібник. Трофанчук Г. Юрінком Інтер. 2021. 448 с.

Допоміжна література:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування. Страсбург, 15 жовтня 1985 року. Офіційний переклад. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036
2. Зінченко О. Особливості форми правління арабських монархій (порівняльний аналіз). Вісник Національної академії правових наук України. 2018. Т. 25. № 1. С. 50–64.
3. Кравчук М. Історико-правова характеристика статусу суддів та судового розсуду в період Нового часу. Історико-правовий часопис: науковий журнал / упоряд. О. Крикунов. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. № 2 (14). С. 16-20.
4. Войціховський А. Міжнародне право : підручник. Харків : ХНУВС, 2020. 544 с
5. Шевченко А. Історія держави і права України : навчально-методичний посібник / А. Шевченко, С. Кудін. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. 688 с
6. Історія політичних і правових вчень: від стародавніх часів до XVII століття. Журавльов Д. , Коротюк О. , Лавринович О. ОВК. 2021. 238 с.
7. Вибрані праці з проблем правознавства. Панов М. Право. 2020. 1160 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. <http://www.nbuv.gov.ua>– бібліотека ім. В.І. Вернадського
2. <http://zakon.rada.gov.ua>– Верховна Рада України
3. <http://www.president.gov.ua>– Президент України
4. <https://www.un.org/ru/>– Організації Об'єднаних Націй
5. <https://supreme.court.gov.ua>– Верховний суд України
6. <http://www.ials.sas.ac.uk/library/>– Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія

Поєднання навчання та досліджень* (за потреби)

Здобувачі вищої освіти залучені до реалізації наукових індивідуальних тем досліджень. Зокрема, в освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача та здобувачів:

1. Панкевич І., Семків В. Україна: від конфлікту демократії та ринку до конфлікту громадянського суспільства і олігархів // *Facta Simonidis*. Nr 1 (11). – Zamość, 2018. – S. 201-214.
2. Панкевич І. Становлення сучасної представницької демократії: український та зарубіжний досвід // Конституція України: ціннісний вимір 25-річного досвіду державотворення та правотворення: Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 23 червня 2021 р.) / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К. : Принт-Сервіс, 2021. С.369-377.
3. Панкевич І. Історія становлення інституту прав людини // Загальна декларація прав людини ООН 1948 року: стан реалізації в Україні: матеріали круглого столу (м. Івано-Франківськ, 10 грудня 2019 року) / упорядник В. Розвадовський. Івано-Франківськ: ДВНЗ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Комунікативні здібності, самоорганізація, уміння працювати в команді, управління своїм часом, критичного мислення

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentri-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE: <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>

Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Усі виконані навчальні завдання здобувачі самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.

• В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то здобувачу не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. Здобувач вищої освіти має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Автор
Професор кафедри конституційного
права та галузевих дисциплін

Іван ПАНКЕВИЧ

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №979
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000009B6C3700C8C2C100